Gemeente Texel

Advies

Zaaknummer 3395035

Meicirculaire 2025

Paragraaf

Programma 0: Voor en door bewoners

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Om in 2025 het hogere bedrag van het gemeentefonds ten opzichte van de meicirculaire 2024 van € 1.907.343 als volgt incidenteel te bestemmen:
    a) € 600.290 aan decentralisatie- en integratie-uitkeringen te labelen (toevoegen aan budgetten);
    b) € 1.307.053 voor de algemene reserve.
2. De voorgestelde labelingen 2026 te verwerken en rekening te houden met de labelingen (toekenning budgetten) 2027 t/m 2029 in het meerjarenperspectief.
3. Om de mutatie van de vrij besteedbare middelen na labelingen (toekenning budgetten) ten opzicht van de meicirculaire 2024 voor die jaren op te nemen in het meerjarenperspectief 2026-2029 van de programmabegroting 2026.
    a) a) Jaarschijf 2026 € 1.249.000 (structurele mutatie t.o.v. programmabegroting 2025
    b) b) Jaarschijf 2027 € 311.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2026)
    c) c) Jaarschijf 2028 €-/-325.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2027)
    d) d) Jaarschijf 2029 € 415.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2028)
    e) e) Jaarschijf 2030 € 661.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2029)
4. De nabetaling van het gemeentefonds 2024 van € 445.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Toelichting

De financiële consequenties van het gemeentefonds voor de jaren 2025-2030 zijn via de meicirculaire 2025 van het rijk bekend gemaakt. In de perspectiefnota 2026 is rekening gehouden met de financiële uitkomsten van de septembercirculaire 2024. In de programmabegroting 2026 wordt de meerjarige uitkomst van de meicirculaire 2025 verwerkt.

Bijlagen

Raadsinformatiebrief

Consequenties

Financieel	x	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☐
Juridisch	☐	Majeure risico's	☐		
Beleid	☐	Beheer	☐		

Samenvatting

Via de meicirculaire 2025 van het rijk is de gemeente geïnformeerd over de omvang en verdeling van het gemeentefonds voor de jaren 2025 tot en met 2030.

De meicirculaire 2025 is positiever dan de prognose van de meicirculaire 2024 over die jaren.

Het positieve effect in 2025 is voornamelijk het gevolg van een hogere uitkeringsfactor en een hogere compensatie voor loon- en prijsontwikkeling die structureel doortellen. Daarnaast worden gemeenten structureel gecompenseerd op tekorten voor jeugd voor de jaren 2025 t/m 2027. Verder is, op aanvraag van de gemeente Texel, eenmalig ruim € 100.000 toegevoegd aan de algemene uitkering voor compensatie gedane werkzaamheden opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast zijn een aantal decentralisatie-/integratie-uitkeringen en taakmutaties aan het gemeentefonds toegevoegd, gewijzigd en geïndexeerd. Voor een aantal daarvan wordt voorgesteld om te labelen.

Het positieve effect voor de daaropvolgende jaren heeft voornamelijk te maken met de eerder genoemde compensatie op de jeugdzorg t/m 2027 van ca. € 300.000 die overigens vanaf 2028 weer gekort wordt met bijna € 200.000. Deze korting is gebaseerd op de invoering van een eigen bijdrage. Aanvullend gaat het ingroeipad aan maatregeling van de hervormingsagenda jeugd niet in 2026 in maar in 2028. Voor Texel gaat het om een doorgeschoven korting van bijna € 350.000.

Daarnaast stelt het rijk vanaf 2026 structurele middelen beschikbaar voor indexatie Wet Maatschappelijke Ondersteuning in verband met vergrijzing. Beginnend met € 75.000 in 2026 oplopend tot € 300.000 structureel vanaf 2029.

Verder wordt in 2026 structureel € 400 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd om het “ravijnjaar” gedeeltelijk te dempen. Voor Texel gaat het om ca. € 275.000 oplopend naar ruim € 300.000.

Tevens heeft de gemeente een nabetaling uit het gemeentefonds 2024 ontvangen van € 445.000 door bijstelling van de aantallen huishouden met een laag inkomen.

Argumenten tot advies

De omvang van het gemeentefonds is gebaseerd op onder andere de voorjaarsnota 2025 van het rijk. De grootse component is de algemene uitkering die berekend wordt via maatstaven zoals het aantal inwoners of de oppervlakte van een gemeente en de uitkeringsfactor die voor alle gemeenten gelijk is. Daarnaast ontvangt de gemeente via het gemeentefonds ook integratie- en decentralisatie-uitkeringen.

De mutatie van het gemeentefonds wordt accres genoemd en is sinds 2024 gekoppeld aan het bruto binnenlands product (bbp) en niet meer aan de inkomsten en uitgaven van het rijk (trap-op trap af). De overgang naar deze nieuwe systematiek is grotendeels gecompenseerd tot 2029. Dit veroorzaakte onder andere het eerdere 'ravijnjaar 2026'.

Met uw raad is afgesproken dat de basis voor de begroting de meicirculaire is. De provincie toetst op consistent beleid. Bij de perspectiefnota wordt tussentijds rekening gehouden met de uitkomsten van de septembercirculaire.

De financiële mutaties van de september- en decembercirculaire ten opzichte van deze meicirculaire worden jaarlijks incidenteel aangepast in de lopende begroting.

De middelen uit het gemeentefonds zijn vrij besteedbaar. Zo ook de integratie-/decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties. Deze geven alleen aan met welke kosten gemeenten geconfronteerd kunnen worden en hebben dus geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid. Voor zover het wel om nieuw uit te voeren taken gaat wordt voorgesteld om deze middelen toch daarvoor te bestemmen. Onderstaande voorstellen voldoen aan deze criteria:

Participatie/integratie (mutatie € 244.000 in 2025 aflopend naar € 160.000 in 2030)
Per 1 januari 2025 komt het lage-inkomensvoordeel te vervallen, bedoeld om werkgevers te stimuleren werknemers met een laag inkomen in dienst te nemen of te houden. De tegemoetkoming in de loonkosten wordt afgeschaft vanwege de beperkte effectiviteit. De vrijkomende middelen worden onder meer gebruikt voor het structureel maken van het 'loonkostenvoordeel doelgroep banenafspraak', en het verzachten van de gevolgen van het afschaffen van het LIV voor de sociaal ontwikkelbedrijven. Vanaf 2025 compenseert het rijk gemeenten via de integratie-uitkering participatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel in de sociale werkvoorziening. De integratie-uitkering Participatie labelen voor De Bolder.

Openbare bibliotheken (€ 100.000 voor 2025 en 2026)
Vanaf 2026 zijn gemeenten en provincies wettelijk verplicht om in elke gemeente tenminste één volwaardige openbare bibliotheek te hebben. Ter voorbereiding op deze wettelijke zorgplicht ontvangen gemeenten in 2025 en 2026 een decentralisatie-uitkering van het rijk. KopGroep Bibliotheken gaat met deze zogenoemde decentralisatiegelden de komende jaren inzetten op de verbetering en versterking van het bibliotheekwerk op Texel.

Gemeentelijke anti-discriminatievoorziening (€ 2.000 in 2025 en 2026)
Nodig voor extra inzet preventie.

Impuls sociale infrastructuur (€ 20.000 structureel v.a. 2025)
Deze middelen zijn nodig voor versterking infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven en uitvoerings- en ontwikkelkosten Huis van Ontwikkeling. Dit budget wordt per samenwerkingsverband uitgekeerd. Texel heeft geen samenwerkingsverband binnen het sociaal ontwikkelbedrijf en krijgt daarom deze middelen zelf.

Uitvoering landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (€ 37.000 in 2025)
Op dit moment is de provincie Noord-Holland met het ministerie van LNV en de Omgevingsdienst samen met de gemeente een pilot stikstof aan het uitvoeren op Texel. Hiermee wordt geprobeerd de stikstofpuzzel op Texel te leggen en daarmee ook de PAS melders op Texel te legaliseren. Onderdeel van de puzzel zijn o.a. twee bedrijfsbeëindigingen. Er is op dit moment ook een brief van Gedeputeerde Staten aan ons college onderweg om mee te werken aan o.a. de bedrijfsbeëindigingen. Dit bedrag zal gebruikt worden om de twee voorgenomen bedrijfsbeëindigingen mogelijk te maken.

Uitvoering omgevingswet (€ 170.000 in 2025)
De implementatie van de omgevingswet is nog niet afgerond en wordt weer opgepakt door externe inhuur. Daarnaast zijn we bezig met een casco omgevingsplan voor de kern Oosterend. Daarbij is externe begeleiding nodig omdat er onvoldoende capaciteit en deskundigheid is voor dit project. Dit bedrag is hiervoor nodig en zal niet volledig ingezet worden in 2025 maar ook voor de komende jaren. Dit kan dan via overheveling gerealiseerd worden.

Wet betaalbare huur (€ 25.000 in 2025 aflopend naar € 1.000 in 2029)
In 2023 is de Wet goed verhuuderschap gewijzigd. We geven meer ruchtbaarheid aan het nieuwe puntenstelsel voor huurwoningen. Zo hopen we meer huurprijzen naar beneden bij te stellen. Het beschikbaar gestelde budget vanuit het rijk zetten we in voor het behandelen van meldingen en handhaving. Zo is dat opgenomen in het uitvoeringsprogramma de Woonvisie Texel 2024 zoals die is vastgesteld door de raad op december 2024.

Taakmutatie indexatie WMO demografie v.a. 2026 € 75.000 tot € 300.000 structureel in 2029)
Nodig voor landelijke prognose van de toename van woningaanpassingen.

Taakmutatie uitvoering inkomensafhankelijke WMO (€ 220.000 in 2026)
Per 1 januari 2026 zouden cliënten WMO een eigen bijdrage betalen op basis van het inkomen. Dit is uitgesteld naar 2027. Daarom compenseert het rijk gemeenten voor deze gemiste opbrengsten.

Taakmutatie groeipad hervormingsagenda jeugd (€ 342.000 in 2025 en € 300.000 in 2026)
De uitkomst van de onderhandelingen tussen het rijk en de VNG over jeugd en het ravijnjaar is dat de hoge druk op de financiën voor gemeenten vooruit is geschoven. De extra middelen voor jeugd lopen deels door in 2028 en verder, daar staat tegenover dat er vanaf 2028 extra taakstellingen zijn ingeboekt, waaronder het invoeren van een eigen bijdrage. Per saldo verbetert de financiële situatie van gemeenten vanaf 2028 niet.

Alternatieven
N.v.t.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

De financiële mutaties van de meicirculaire 2025 ten opzichte van de meicirculaire 2024 zijn als volgt:

Incidenteel	Programma 0 Inkomsten hogere algemene uitkering	€ 1.907.343
	Programma 5 Openbare bibliotheken	- € 100.000
2025	Programma 6 Gemeentelijke antidiscriminatie-voorzieningen	- € 1.925
Meicirculaire 2025	Programma 6 Impuls sociale infrastructuur	- € 21.656
	Programma 6 Participatie/Integratie	- € 244.335
	Programma 7 Uitvoering Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties	- € 37.223
	Programma 8 Uitvoering omgevingswet	- € 169.862
	Programma 8 Wet betaalbare huur	- € 25.289
	Programma 0 Toevoeging algemene reserve	**€ 1.307.053**
2024	**Programma 0 Toevoeging algemene reserve**	**€ 445.000**
Mutatie gemeentefonds	(Volgens specificatie 2024.13, juli 2025)	

De structurele mutaties 2026-2029 van het gemeentefonds, na toekenning (mutatie) integratie-en decentralisatie-uitkering plus taakmutaties (ten opzichte) van de begroting 2025 zijn als volgt en worden meegenomen in het meerjarenperspectief 2026-2029 van de programmabegroting 2026.

Bedragen x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030
Omvang gemeentefonds 2025	37.343				
Omvang gemeentefonds meicirculaire 2025	**39.419**	**39.188**	**38.719**	**39.313**	**40.095**
Structureel verschil t.o.v. begroting 2025	**2.077**				
Structureel verschil t.o.v. vorig jaar		-32	-621	**456**	**640**
Labelingen IU/DU en taakmutaties:					
DU Antidiscriminatie	-2	2	0	0	0
DU Impuls sociale infrastructuur	-20	0	0	0	0
DU Openbare bibliotheken	-100	100	0	0	0
DU Wet betaalbare huur	-21	9	2	1	0
IU Mutatie Participatie/Integratie	-48	45	64	30	21
Taakmutatie Indexatie MWI demografie	-75	-74	-74	-73	0
Taakmutatie Uitvoering inkomensafhankelijk WMO	-220	226	0	0	0
Taakmutatie Groeipad hervormingsagenda jeugd	-342	35	303	0	0
Mutatie programmabegroting 2026 t.o.v. programmabegroting 2025	**1.249**	**311**	-325	**415**	**661**

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie
N.v.t.

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3395035

Meicirculaire 2025

Doelenboom

Programma 0: Voor en door bewoners

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Besluit

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Om in 2025 het hogere bedrag van het gemeentefonds ten opzichte van de meicirculaire 2024 van € 1.907.343 als volgt incidenteel te bestemmen:
   a) € 600.290 aan decentralisatie- en integratie-uitkeringen te labelen (toevoegen aan budgetten);
   b) € 1.307.053 toe te voegen aan de algemene reserve.

2. De voorgestelde labelingen 2026 te verwerken en rekening te houden met de labelingen (toekenning budgetten) 2027 t/m 2029 in het meerjarenperspectief.

3. De mutatie van de vrij besteedbare middelen na labelingen (toekenning budgetten) ten opzicht van de meicirculaire 2024 voor die jaren op te nemen in het meerjarenperspectief 2026-2029 van de programmabegroting 2026.
   a) Jaarschijf 2026 € 1.249.000 (structurele mutatie t.o.v. programmabegroting 2025
   b) Jaarschijf 2027 € 311.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2026)
   c) Jaarschijf 2028 €-/-325.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2027)
   d) Jaarschijf 2029 € 415.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2028)
   e) Jaarschijf 2030 € 661.000 (structurele mutatie t.o.v. jaarschijf 2029)

4. De nabetaling van het gemeentefonds 2024 van € 445.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 5 november 2025,

De griffier, De voorzitter,